

VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS ŠVENČIONIŲ LIGONINĖS

KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMA 2015 – 2019 METAMS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje programos tikslas –užtikrinti ilgalaikę, veiksmingą ir kryptingą korupcijos prevenciją ir kontrolę Švenčionių rajono ligoninėje.

1.2. Korupcijos prevencijos ligoninėje programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu (Žin., 2002 m., Nr. 57-2297; 2003 m., Nr. 38-1728; 2008 m., Nr. 71-2700), Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija programos patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 10-355;), Padalinių ir asmenų, valstybės ir savivaldybių įstaigose vykdančių korupcijos prevenciją ir kontrolę, veiklos ir bendradarbiavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004m. gegužės 19d. nutarimu Nr. 607(Žin., Nr. 83-3015), Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601(Žin., 2002,Nr. 98-4339), Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metodika, patvirtinta Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2003m. spalio 24d. įsakymu Nr.164 (Žin., Nr. 103-4622). Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministrės įsakymu „Dėl šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2015-2019 metų programos patvirtinimo“ (2015 m. gruodžio 10 d. Nr. V-1433) ir „Šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2015-2019 metų programos įgyvendinimo 2015-2019 metų priemonių plano“ rekomendacijomis.

1.3. **Korupcija** – ligoninės darbuotojo tiesioginis ar netiesioginis siekimas, reikalavimas arba priėmimas turtinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, paslaugos, pažado, privilegijos) sau ar kitam asmeniui už atlikimą arba neatlikimą veiksmų pagal einamas pareigas, taip pat valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens veiksmai arba neveikimas siekiant, reikalaujant turtinės ar kitokios asmeninės naudos sau arba kitam asmeniui ar šią naudą priimant, taip pat tiesioginis ar netiesioginis siūlymas ar suteikimas valstybės tarnautojui, jam prilygintam asmeniui turtinės ar kitokios asmeninės naudos (dovanos, paslaugos, pažado, privilegijos) už atlikimą arba neatlikimą veiksmų pagal valstybės

tarnautojo ar jam prilyginto asmens einamas pareigas, taip pat tarpininkavimas darant šioje dalyje nurodytas veikas.

1.4. **Korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos** – kyšininkavimas, tarpininkavimas, papirkimas, kitos nusikalstamos veikos, jeigu jos padarytos viešojo administravimo sektoriuje arba teikiant viešąsias paslaugas siekiant sau ar kitiems asmenims naudos: piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, dokumentų ar matavimo priemonių suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, tarnybos paslapties atskleidimas, komercinės paslapties atskleidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas, kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą ar kitos nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą.

Korupcijos prevencijos programa įgyvendinama pagal ligoninės priemonių planą.(toliau – priemonių planas).Programos siejamos su socialinių, ekonominių, sveikatos sistemos valdymo problemų sprendimu ir visuomenės apsauga nuo esamų ir atsirandančių korupcijos šaltinių, kartu ginant visuotinai pripažįstamas žmogaus teises ir laisves bei viešąjį interesą.

II. KORUPCIJOS LIGONINĖJE PASIREIŠKIMO PRIELAUDŲ ANALIZĖ

2.1 Bendrosios korupcijos prielaidos ligoninėje:

- 2.1.1. socialinės (santykinai maži sveikatos sistemos darbuotojų atlyginimai);
- 2.1.2. teisinės (teisės aktų netobulumas, pakankamai dažnas jų keitimas, teisės aktų, reglamentuojančių tam tikras visuomeninių santykių sritis nebuvimas.);
- 2.1.3. institucinės (darbuotojų, žinančių apie korupcijos atvejus, nenoras ar baimė dalyvauti antikorupcinėje veikloje);
- 2.1.4. specifinės prielaidos ligoninės veikloje (vienpusė ar nepakankama informacija apie teikiamas nemokamas ir mokamas sveikatos priežiūros paslaugas, apie pacientų teises ir galimybes, apie medicininės paskirties aparatūros, vaistų, slaugos priemonių ir kt. viešuosius pirkimus ir užsakymus, centralizuotus pirkimus ir kt.);
- 2.1.5. visuomenės pilietiškumo stoka (piliečių nenoras dalyvauti antikorupcinėje veikloje).

2.2. Ligoninės veiklos funkcijos, sritys, kuriose galimas korupcijos pasireiškimas:

- 2.2.1. priėmimo skubios pagalbos skyriaus vykdomas pacientų stacionarizavimas į kitus ligoninės skyrius;

- 2.2.2. nemokamų ir mokamų gydymo ir slaugos paslaugų teikimas ligoninėje, specialistų konsultavimas,
  - 2.2.3. prekių ir (ar) paslaugų pirkimas;
  - 2.2.4. kompensuojamųjų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių skyrimas;
  - 2.2.5. pacientų teisių ir galimybių užtikrinimas;
  - 2.2.6. nelegalūs mokėjimai teikiant mokamas ir apmokamas iš PSDF biudžeto lėšų asmens sveikatos priežiūros paslaugas pacientams
  - 2.2.7. darbuotojų priėmimas į darbą.
- 2.3. Korupcijos prevencijos bendrosios priemonės yra šios:
- 2.3.1. korupcijos rizikos analizė sveikatos sistemos įstaigoje,
  - 2.3.2. nuolatinės kryptingos korupcijos prevencijos politikos vykdymas;
  - 2.3.3. antikorupcinės kultūros ugdymas, elgesio kodekso papildymas korupcijos prevencijos tema;
  - 2.3.4. nepakantumo korupcijos apraiškoms skatinimas ir visuomenės įtraukimas į korupcijos prevenciją;
  - 2.3.5. nustatytų korupcijos atvejų paviešinimas.

III. GALIMOS KORUPCIJOS PASEKMĖS

- 3.1. Nevykdant veiksmingos ir kryptingos korupcijos prevencijos politikos, korupcijos reiškiniai gali pažeisti visuomeninius santykius įstaigoje. Dėl ko gali:
- 3.1.1. sumažėti ligoninės veiklos veiksmingumas, pablogėti teikiamų paslaugų kokybė bei prieinamumas;
  - 3.1.2. atsirasti socialinė įtampa, sumažėti pacientų bei visuomenės pasitikėjimas ligonine;
  - 3.1.3. pablogėti viešojo administravimo kokybė ir užsimegšti farmacijos bei kitų įmonių, prekiaujančių medicinos prekėmis ir prietaisais, atsirasti neoficiali sprendimų priėmimo sistema.

IV. KORUPCIJOS PREVENCIJOS BENDRIEJI TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

- 4.1. Korupcijos prevencija ligoninėje – tai galimos korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant korupcijos prevencijos programos vykdymo priemonių planą, siekiant, kad visos lėšos, skiriamos sveikatos sistemai, būtų naudojamos pagal paskirtį ir racionaliai

kokybiškoms sveikatos sistemos priežiūros paslaugoms teikti, pacientų teisėms ir laisvėms užtikrinti, taip pat poveikis sveikatos sistemos darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos.

4.2. Korupcijos prevencijos ligoninėje tikslas – kryptingas ir pastovus korupcijos prevencijos politikos vykdymas, skaidresnės, veiksmingesnės ir viešesnės ligoninės darbuotojų veiklos užtikrinimas:

4.2.1. korupcijos prielaidų išaiškinimas ir šalinimas, nes programa pagrįsta korupcijos prevencijos principais, bendradarbiavimu su visuomene, jos švietimu ir parama bei teisės pažeidimų įvertinimu;

4.2.2. veiksmingos korupcijos prevencijos siekimas ir bendros antikorpūcinės kultūros įstaigoje ugdymas;

4.2.3. neišvengiamos atsakomybės už neteisėtas veikas principo įgyvendinimas;

4.2.4. programoje numatytas priemonės sieti su socialinių problemų sprendimu ir visuomenės apsauga nuo atsirandančių korupcijos prielaidų ligoninėje, ginti visuotinai pripažįstamas žmogaus, kaip paciento, teises ir laisves, ligoninės darbuotojų teises ir laisves bei nepažeisti nekaltumo prezumpcijos.

4.3. Svarbiausi korupcijos prevencijos programos uždaviniai:

4.3.1. nuosekliai įgyvendinti įstatymo viršenybės principą, nustatant aiškias sprendimų priėmimo procedūras, pašalinant procedūrų bei tvarkų spragas, dėl kurių gali atsirasti sąlygos korupcijai;

4.3.2. nustatyti ir šalinti korupcijos prielaidas;

4.3.3. sudaryti sąlygas ligoninėje mokėti terminuotus priedus medicinos personalui, atsižvelgiant į ligoninės finansines galimybes;

4.3.4. užtikrinti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą;

4.3.5. analizuoti iš fizinių ir juridinių asmenų gaunamus skundus (prašymus, pareiškimus, skundus ir kt.) dėl korupcijos ligoninėje;

4.3.6. nustacius korupcijos prielaidas, imtis priemonių joms šalinti;

4.3.7. rinkti informaciją apie išaiškintus korupcijos atvejus įstaigoje, juos analizuoti ir, suderinus su ligoninės direktorium, paviešinti kitiems ligoninės darbuotojams;

4.3.8. didinti ligoninės darbuotojų atsakomybę ir atskaitomybę, sudaryti sąlygas darbuotojams tobulintis ar savarankiškai kelti kvalifikaciją;

4.3.9. viešųjų pirkimų srityje išvengti darbuotojų piktnaudžiavimo, vykdant viešuosius pirkimus, tinkamai parengti tiekėjams perkamų prekių, paslaugų ar darbų technines specifikacijas, nepažeidžiant tiekėjų lygiateisiškumo, derinti kiekybinį ir kokybinį pasiūlymo vertinimą. Viešųjų

pirkimų komisijos pirmininkas ir komisijos nariai, viešųjų pirkimų organizatorius už savo veiklą atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. Komisijos nariai ar viešųjų pirkimų organizatorius negali priimti sprendimų, dalyvauti juos priimant, ar vykdyti pavedimų, kurie susiję su jų privačiais interesais;

4.3.10. GKK darbe užtikrinti antikorupcinės programos nuostatų laikymąsi;

4.3.11. užtikrinti korupcijos prevencijos priemonių taikymą ir tinkamą šios programos priemonių įgyvendinimo administravimą bei kontrolę;

4.3.12. skatinti darbuotojus pranešti apie galimas korupcijos apraiškas ligoninėje ir užtikrinti, kad jie bus apsaugoti nuo persekiojimo dėl geranoriško pranešimo apie pažeidimus;

4.3.13. ugdyti antikorupcinę kultūrą sveikatos sistemos subjektuose..

V. VERTINIMO KRITERIJAI

5.1. Korupcija – integralus socialinis reiškinys, todėl kovos su ja rezultatyvumas nustatomas vadovaujantis kiekybiniais ir kokybiniais rodikliais:

5.1.1. korupcijos prevencijos – įvykdytų ir neįvykdytų programos įgyvendinimo priemonių skaičiumi; priemonių įgyvendinimo nustatytais terminais;

5.1.2. teisės pažeidimų tyrimo – ištirtų pažeidimų skaičiumi, pranešimų, skundų apie pažeidimus skaičiumi;

5.1.3. visuomenės švietimo ir paramos straipsnių spaudos leidiniuose, pranešimų konferencijose, seminaruose, darbo posėdžiuose skaičiumi;

5.1.4. šios veiklos rodikliu laikoma didesnė visuomenės parama, vykdant antikorupcijos priemones.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

6.1. Korupcinė situacija vertinama ir korupcijos prevencijos nuostatos bei jos vykdymo priemonių planas peržiūrimas kas treji metai.

6.2. Korupcijos prevencijos programa, jeigu yra poreikis, gali būti papildoma ir koreguojama dažniau.

6.3. Ši programa įsigalioja nuo jos patvirtinimo.

6.4. Laukiamas programos įgyvendinimo rezultatas- užkirsti kelią atsirasti palankioms korupcijai sąlygoms ligoninėje, skaidrumo ir atvirumo užtikrinimas vykdant viešuosius pirkimus, administruojant bei teikiant paslaugas ir pan.